

Wraz ze starzeniem się społeczeństwa rośnie liczba osób dotkniętych chorobami otępiennymi. Najnowsze dane pokazują, że problem staje się jednym z najpoważniejszych wyzwań zdrowotnych XXI wieku. Według szacunków organizacji Alzheimer Europe w Polsce żyje obecnie około pół miliona osób cierpiących na różne formy otępienia. Z kolei raport Narodowego Funduszu Zdrowia wskazuje, że w ciągu ostatniej dekady każdego roku odnotowywano średnio około 108 tysięcy nowych przypadków choroby Alzheimera i schorzeń pokrewnych.

Eksperci podkreślają, że za wzrost liczby zachorowań odpowiada nie tylko wydłużająca się długość życia, ale także coraz lepsza diagnostyka oraz większa świadomość społeczna dotycząca objawów chorób neurodegeneracyjnych.

Czym jest otępienie?

Otępienie nie jest pojedynczą chorobą, lecz zespołem objawów prowadzących do stopniowego pogarszania funkcji poznawczych. Dotyczy pamięci, koncentracji, zdolności logicznego myślenia, orientacji w czasie i przestrzeni oraz codziennego funkcjonowania.

Przyczyny rozwoju otępienia są złożone. W wielu przypadkach na wystąpienie choroby wpływa jednocześnie kilka czynników – genetycznych, środowiskowych, biologicznych czy psychologicznych. Zaburzenia mogą być związane z procesami neurodegeneracyjnymi, schorzeniami naczyń mózgowych, infekcjami, niedoborami składników odżywczych lub działaniem substancji toksycznych.

Najczęściej diagnozowaną przyczyną otępienia pozostaje choroba Alzheimera, która odpowiada za większość przypadków zachorowań.

Alzheimer najczęstszą przyczyną zachorowań

Dane europejskich organizacji zajmujących się problematyką otępień wskazują, że choroba Alzheimera odpowiada za od 50 do nawet 70 procent wszystkich przypadków. Drugą pod względem częstości występowania grupę stanowią choroby naczyń mózgowych, odpowiedzialne za około 10–15 procent zachorowań.

Wśród innych form schorzeń wymienia się otępienie czołowo-skroniowe, które stanowi około 20–25 procent przypadków, oraz otępienie z ciałami Lewy’ego, odpowiadające za 10–30 procent zachorowań. Pozostałe przypadki związane są z kilkudziesięcioma innymi schorzeniami, w tym chorobami neuroinfekcyjnymi, metabolicznymi czy zatruciami organizmu.

Czynniki ryzyka można ograniczać

Choć na część czynników wpływu nie ma, wiele elementów zwiększających ryzyko rozwoju otępienia zależy od stylu życia. Specjaliści zwracają uwagę, że profilaktyka może odgrywać kluczową rolę w opóźnianiu wystąpienia objawów lub zmniejszaniu prawdopodobieństwa zachorowania.

Do najważniejszych czynników ryzyka należą palenie papierosów, długotrwałe nadużywanie alkoholu, nadciśnienie tętnicze, cukrzyca oraz otyłość. Negatywny wpływ mają również brak aktywności fizycznej, przewlekła depresja, utrata słuchu i wzroku, a także izolacja społeczna.

Coraz więcej Polaków zmaga się z otępieniem

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 12, czerwiec 2026 08:30

Tomasz Smaś

Odsłony: 409

Szczególnie istotnym czynnikiem pozostaje wiek. Ryzyko wystąpienia chorób otępiennych znacząco wzrasta po ukończeniu 65. roku życia, jednak pierwsze procesy prowadzące do rozwoju schorzenia mogą rozpoczynać się znacznie wcześniej.

Wyzwanie dla systemu ochrony zdrowia

Rosnąca liczba pacjentów oznacza coraz większe obciążenie dla systemu opieki zdrowotnej oraz rodzin sprawujących codzienną opiekę nad chorymi. Choroby otępienne wymagają długotrwałego leczenia, rehabilitacji oraz wsparcia psychologicznego i społecznego.

Eksperci podkreślają, że kluczowe znaczenie ma wczesne rozpoznanie pierwszych objawów. Problemy z pamięcią, trudności w wykonywaniu codziennych czynności, zaburzenia orientacji czy zmiany zachowania nie powinny być traktowane jako naturalny element starzenia się organizmu.

W obliczu prognozowanego wzrostu liczby osób starszych temat chorób otępiennych będzie w najbliższych latach zyskiwał na znaczeniu. Wczesna diagnostyka, profilaktyka oraz edukacja społeczeństwa mogą stać się jednymi z najważniejszych narzędzi ograniczających skutki tego narastającego problemu zdrowotnego i społecznego.

Źródło: pacjent.gov.pl